

Anonim Halk Edebiyatı Nazım Şekilleri

Mani

Başta aşk olmak üzere hemen her konuda yazılabilen, 7 heceli dört dize-lik bir bentten meydana gelen bir halk edebiyatı nazım türüdür.

Kafiye dizilişi aaxa'dır.

İlk iki dize hazırlık dizeleridir. Son iki dize ile anlam bağlantısı yoktur.

Asıl anlatılmak istenen son iki dizede verilir.

Birçok mani çeşidi vardır. En çok kullanılanlar düz ya da tam mani, kesik mani, cinaslı mani, yedekli mani (artık mani)dir.

Doğu Anadolu'da Bayati, Urfa yöresinde Hoyrat adı verilmiştir.

Türkü

Türkülerde konu zenginliği vardır. Aşk, ayrılık, ölüm, tabiat, kahramanlık, güzellik başlıca konularıdır. Hecenin yedili, sekizli en çok da on birli kalıplarıyla yazılır. Türküler genelde dörder mısralı bentlerden oluşur. Bazıları koşma şeklindedir. Ezgilerine göre uzun havalar, kırık havalar gibi çeşitleri vardır. Bazı türkülerde her bendin sonunda aynı dize veya dizeler tekrarlanır, (kavuştak) Genelde anonimdirler ama söyleyeni belli olan türküler de vardır.

Ninni

Çocuğun uyumasının sağlanması ya da ağlamasının durması için, sade bir dille ve hece ölçüsüyle ezgili olarak söylenen şiirlerdir. İlk söyleyeni belli olmayan bu ürünler dörtlüklerden ve nakarat bölümlerinden oluşur.

Bilmece

Varlık, kavram ya da nesnenin adını anmadan özelliklerini üstü kapalı söyleyerek onun ne olduğunu dinleyene buldurmayı amaçlayan sözlere denir. Divan edebiyatında muamma, lügaz diye adlandırılır.

Tekerleme

Bazı sözcüklerin, seslerin tekrarlanmasıyla ölçü uyak gibi özelliklere uyularak oluşturulan anlamlı anlamsız serbest konulu, sözlerdir.